

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ (ДРС)

вул. Арсенальна, 9/11, м. Київ, 01011, тел./факс (044) 239-76-40
E-mail: inform@drs.gov.ua, Сайт: www.drs.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 39582357

на № _____ від _____ 20__ р.

РІШЕННЯ про відмову в погодженні проєкту регуляторного акта

Державна регуляторна служба України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» розглянула проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про реалізацію експериментального проєкту щодо подання та оприлюднення інформації (звітності) про інгредієнти тютюнових виробів та викиди в електронній формі» (далі – проєкт постанови), а також документи, надані до нього листом Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів від 28.02.2025 № 12-15/4728.

За результатами проведеного аналізу проєкту постанови та аналізу його регуляторного впливу на відповідність вимогам статей 4, 5, 8 і 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон про регуляторну політику), Державна регуляторна служба України

встановила:

відповідно до пояснювальної записки проєкт постанови розроблено з метою реалізації положень статті 11-1 Закону України «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення» стосовно забезпечення можливості подання в електронному вигляді виробниками та імпортерами тютюнових виробів, трав'яних виробів для куріння інформації (звітності) про інгредієнти тютюнових та трав'яних виробів для куріння й викиди та оприлюднення зазначеної інформації, крім конфіденційної інформації, доступ до якої обмежено виробником або імпортером відповідно до законодавства, за допомогою використання інформаційно-комунікаційної системи «eТютюн».

Пунктом 10 проєкту постанови пропонується «установити, що адміністратор системи eТютюн за погодженням з Державною службою з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів встановлює плату, у розмірі економічно обґрунтованих витрат адміністратора системи eТютюн на підключення та взаємодію системи eТютюн з власними програмними рішеннями

Державна регуляторна служба України

РІШЕННЯ № 162 від 01.04.2025

Підписав: Кучер Олексій Володимирович

Сертифікат: 6FA97849F1B2570D040000008869000025DF0300

Дійсний: з 12.06.2024 11:11:30 по 12.06.2025 11:11:30

виробників, імпортерів тютюнових виробів та трав'яних виробів для куріння з урахуванням прибутку та встановлених податків та зборів».

Разом з тим зазначаємо, що статтею 11¹ Закону України «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення» (далі – Закон) визначено, що кожний виробник або імпортер тютюнових виробів щороку, не пізніше 1 лютого року, наступного за звітним, подає до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення, в електронному вигляді таку звітність про інгредієнти щодо тютюнових виробів, призначених для реалізації на митній території України, щодо кожної торговельної марки та виду/типу:

1) перелік інгредієнтів, використаних у виробництві тютюнового виробу, із зазначенням їх питомої ваги у порядку зменшення;

2) обсяг викидів смоли, нікотину, монооксиду вуглецю в диму сигарет;

3) інформацію про інші викиди та їх граничні рівні (за наявності).

Також пунктами 10 та 11 статті 11¹ Закону зазначено, що виробники та імпортери трав'яних виробів для куріння щороку, не пізніше 1 лютого року, наступного за звітним, подають до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення, перелік всіх інгредієнтів, що використовуються при виробництві таких виробів, із зазначенням питомої ваги за назвою торговельної марки та видом/типом.

Зазначена інформація оприлюднюється на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення, крім конфіденційної інформації, доступ до якої обмежено виробником або імпортером відповідно до законодавства.

Враховуючи вищевикладене, зазначаємо, що у статті 11¹ Закону не містяться положень, які б передбачали встановлення плати за подання такої звітності або за технічну взаємодію з інформаційними системами державних органів.

Більше того, жодна норма статті 11¹ Закону не передбачає права адміністратора системи еТютюн (незалежно від того, ким він визначений) встановлювати або стягувати плату з суб'єктів господарювання за подання звітності чи інтеграцію з системою, навіть якщо така плата є «економічно обґрунтованою». Це створює ризик запровадження необґрунтованого фінансового навантаження на бізнес, що прямо суперечить нормам чинного законодавства.

У зв'язку з цим, положення пункту 10 проєкту постанови в частині встановлення плати за підключення та взаємодію з системою еТютюн вважаємо таким, що не відповідає вимогам Закону України «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого

впливу на здоров'я населення» та має бути приведене у відповідність до чинного законодавства.

Засадами державної регуляторної політики, визначеними Законом про регуляторну політику, встановлюється необхідність доведення регуляторним органом доцільності прийняття та впровадження в дію кожного окремого регуляторного акта.

При цьому, враховуючи вимоги статті 21 Закону про регуляторну політику, ДРС приймає рішення про погодження або про відмову в погодженні проєктів регуляторних актів з урахуванням як самого проєкту акта, так і супровідних до нього документів, визначених цим Законом, обов'язковим серед яких є, насамперед, аналіз регуляторного впливу цього проєкту акта (далі – АРВ).

Відповідно до вимог статті 1 Закону про регуляторну політику АРВ – документ, який містить обґрунтування необхідності державного регулювання шляхом прийняття регуляторного акта, аналіз впливу, який справлятиме регуляторний акт на ринкове середовище, забезпечення прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави, а також обґрунтування відповідності проєкту регуляторного акта принципам державної регуляторної політики.

Наданий розробником АРВ до проєкту постанови не в повній мірі відповідає вимогам Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2004 р. № 308 (далі – Методика).

У розділі III «Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей» АРВ розробник повинен визначити всі прийнятні альтернативні способи досягнення цілей державного регулювання, обрати для проведення оцінки альтернативних способів досягнення цілей не менше двох альтернатив, стисло описати їх та навести аргументи щодо переваги обраного способу, а також оцінити вплив вибраних альтернативних способів на сферу держави, громадян та суб'єктів господарювання.

Зауважуємо, що при розробці АРВ необхідно зробити всебічний аналіз ситуації та описати не лише позитивні, а й негативні фактори.

Під час аналізу інформації, наведеної розробником у таблиці «Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта», виявлено розбіжності у кількості суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких поширюється регулювання. У цій таблиці зазначено 131 суб'єкта господарювання, в той час як у таблиці «Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання» вказана інша кількість великих та середніх суб'єктів господарювання.

Для забезпечення коректності АРВ та уникнення викривлення оцінки економічних наслідків, розробнику необхідно узгодити дані між таблицями «Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього

підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта» та «Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання» для забезпечення єдності інформації та провести повторний економічний аналіз.

Крім того, в оновлених розрахунках розробнику потрібно відобразити витрати за 5 років у таблиці «Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємства, які виникають внаслідок дії регуляторного акта».

У процесі аналізу інформації, наведеної розробником у таблиці «Бюджетні витрати на адміністрування регулювання для суб'єктів великого і середнього підприємства», було виявлено некоректні економічні розрахунки. Зокрема, встановлено помилкове визначення витрат на адміністрування регулювання, що може призвести до неточностей у загальній оцінці фінансового навантаження. Виявлена помилка полягає у некоректному множенні сум, що викривлює підсумкові показники.

У розділі V «Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми» АРВ розробником не описано механізм дії запропонованого регулювання з урахуванням основних бізнес-процесів, які потрібно буде забезпечити суб'єктам господарювання для реалізації його вимог.

При цьому, розробнику слід врахувати, що механізм реалізації регуляторного акта має бути безпосередньо пов'язаний із цілями та очікуваними результатами регуляторного акта, тобто, яким чином будуть діяти положення проєкту постанови, та якою прогнозується ситуація після набрання регуляторним актом чинності.

Відповідно до вищенаведеного, розробнику необхідно зазначити очікувану ситуацію після набрання чинності регуляторного акта, щоб забезпечити ефективність його впровадження та досягнення поставлених цілей.

У розділі VIII «Визначення показників результативності дії регуляторного акта» розробником не чітко визначені три кількісних показники, які безпосередньо характеризують результативність дії регуляторного акта та які підлягають контролю (відстеженню результативності).

Також зазначені показники не відображені у відсотковому кількісному вираженні, що ускладнює оцінку рівня виконання вимог регуляторного акта та моніторинг його результативності.

З урахуванням вищезазначеного, рекомендується чітко описати кількісні показники, які безпосередньо характеризують результативність дії регуляторного акта та підлягають контролю (відстеженню результативності). Це забезпечить належний контроль за виконанням вимог акта та об'єктивну оцінку його ефективності.

У розділі IX «Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта» розробником не визначено ключові елементи, необхідні для забезпечення належного моніторингу та оцінки ефективності дії регуляторного акта.

Зокрема, розробником зазначено лише вид даних, які використовуватимуться для відстеження результативності, а саме: статистичні дані за основними показниками результативності регуляторного акта та дані, отримані шляхом опитування суб'єктів господарювання і запитувачів публічної інформації.

Однак, незважаючи на вказання виду даних, у документі не визначено соціологічний метод проведення відстеження результативності, який є необхідним для обґрунтування збору даних на основі опитувань.

Відсутність зазначення соціологічного методу створює невизначеність у механізмі збору та обробки інформації, отриманої від суб'єктів господарювання та запитувачів публічної інформації. Зокрема, соціологічний метод передбачає чітке визначення способу проведення опитування (анкетування, інтерв'ю, онлайн-опитування тощо), обсяг вибірки, критерії відбору респондентів та інші ключові аспекти, які забезпечують достовірність і репрезентативність отриманих даних.

Крім того, розробником не визначено цільові групи осіб або наукові установи, які будуть залучені до проведення відстеження. Це є важливим елементом моніторингу, оскільки без чітко визначеної цільової аудиторії неможливо належно оцінити вплив регуляторного акта на ключові групи суб'єктів.

Враховуючи зазначене, для забезпечення належного моніторингу результативності регуляторного акта розробнику необхідно: визначити соціологічний метод проведення відстеження результативності, що передбачає конкретизацію способу проведення опитування, обсягу вибірки та критеріїв відбору респондентів, а також визначити цільові групи осіб або наукові установи, які будуть залучені до проведення відстеження. Наведення цих даних забезпечить точність, надійність та репрезентативність отриманої інформації, що є важливим для об'єктивної оцінки ефективності регуляторного акта.

Виходячи з наведеного, за результатами розгляду проєкту постанови та аналізу його регуляторного впливу встановлено, що проєкт регуляторного акта розроблений без дотримання ключових принципів державної регуляторної політики, зокрема, доцільності, ефективності та збалансованості, визначених статтею 4 Закону про регуляторну політику, статті 5 Закону про регуляторну політику щодо недопущення прийняття регуляторних актів, які є непослідовними або не узгоджуються чи дублюють діючі регуляторні акти та статті 8 Закону про регуляторну політику, в частині підготовки АРВ з урахуванням вимог Методики.

Ураховуючи зазначене, керуючись вимогами частини четвертої статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», ДРС

вирішила:

відмовити в погодженні проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про реалізацію експериментального проєкту щодо подання та оприлюднення інформації (звітності) про інгредієнти тютюнових виробів та викиди в електронній формі».

**Голова Державної
регуляторної служби України**

Олексій КУЧЕР